KVINDEN OG SAMFUNDET.

Nørregade 33, St.

København K.

Endnu maa jeg besvare et Spørgsmaal, som Filantrop stiller.

Han siger: »Men burde der ikke dæmmes en lille Smule op for den megen Tale om, at det er Samfundet d.v.s. Mændene, som ene er Skyld deri.« »Kvinderne har vel ogsaa nogen Skyld?«

Dertil maa vi svare: Ja! — Kvinderne har selv *sørgelig megen Skyld;* det skal aldrig benægtes, og det er retfærdigt, at enhver, Kvinde som Mand, bærer Ansvar for sine Handlinger og straffes derfor. Men Systemet er jo dette, at naar Mand og Kvinde begaar den samme Overtrædelse, saa straffes kun Kvinden. *Dertil kan vi endnu tie,* hvis Straffen var til Afsoning og Oprejsning; *men vi kan ikke tie, naar den er til vor Skændsel og Ødelæggelse.*

Selv om Filantrop kan bevise, at *alle Kvinder, naar de falder, synker dybere end Mænd, og at de vanskeligere lader sig rejse igen,* saa vilde jeg alligevel sige: *Det er Samfundets Skyld!* Dets Love har i Aartusinder holdt os i Umyndighed og derved svækket hele Kvindekønnets Vilje og Modstandskraft. Den ny Tid har begyndt vor Frigørelse, men hvad Aartusinder har undertrykt, kan Aarhundreder vanskelig oprejse. Selv om det kan lykkes at føre Frigørelsen i det rigtige Spor, vil det vare længe, før Kvindens Adelsmærke, *at ville det Gode,* faar Vækst og gennembryder alle Samfundslag. Samfundet kan ikke stille de samme Fordringer til dem af sine Børn, som det har behandlet stedmoderlig, som det stiller til de Børn, det har behandlet med Forkærlighed, og som uindskrænket har nydt alle dets Goder. Der kan ingen Sammenligning finde Sted mellem de Børns Evner og Udvikling, der har levet under ulige Samfundsvilkaar. Jeg har holdt mig til de prostituerede Kvinder, fordi Uretfærdigheden der er mest iøjnefaldende.

Jeg sagde i min første Artikel, at skulde der drages en Sammenligning mellem de faldne Individer af forskellige Køn, som Filantrop den Gang stillede, da maatte der — for at være nogen Sandhed deri — tages Hensyn til Samfundets forskellige Behandling af de forskellige Køn.

Jeg haaber, at Filantrop efter denne Redegørelse vil give mig ikke alene til Dels, men endog fuldkommen Ret.

Pauline Aggersborg.

Dansk Kvinderaad

holdt Møde Fredag den 22. Februar. Efter Optagelsen af to nye Enkeltmedlemmer nedsattes der to Udvalg, 1) et »Børneudvalg«, hvori indvalgtes foruden Frk. Joh. Blom (Formand), Fru L. Nørlund og Fru Svendsen, og 2) et Presseudvalg, der foruden Frk. H. Forchhammer (Formand) kom til at bestaa af Fru Johanne Meyer og Frk. Elna Mygdal.

Formanden for D. K. R. meddelte, at hun netop havde modtaget et Memorandum, d. v. s. en trykt Rundskrivelse, fra Presidenten for det internationale Raad, Mrs. Sewall, med Beretning om Mødet i Paris Sommeren 1900. Næste Møde af den internationale Bestyrelse bliver vistnok i Haag i Juli 1901.

Der er stiftet nye Kvinderaad i Italien, Schweitz og Frankrig, saa at det internationale K. R. nu tæller 13 nationale Raad. Mrs. Sewall beder de forskellige Kvinderaad tage under Overvejelse, hvad der kan gøres for at fremme Voldgiftssagen. Endvidere meddelte Formanden, at der var kommen Indbydelse til D.K.R., til at lade sig repræsentere ved en Sygeplejerskekongres, der i September i Aar skal holdes under den store Pan-Amerikanske Udstilling i Buffalo i Staten New York. De tilstedeværende opfordredes til at meddele Formanden, hvis de hørte om nogen dansk Kvinde, der rejste derover, og som egnede sig til at repræsentere D. K. R. Det beklagedes, at Fru Norrie, der havde faaet særskilt Indbydelse, ikke saa sig i Stand til at rejse.

Derefter blev Ordet givet til Fru Lund, der bad om de tilstedeværendes Tilslutning og Samvirken i Tilfælde af, at det Besøg af islandske Damer, hvortil »Cirklen« har indbudt*), skulde komme i Stand. Fru Norrie meddelte i Tilslutning hertil, at hun har korresponderet med forskellige islandske Kvinder og opfordret dem til at danne et islandsk Kvinderaad, hvilket dog efter Meddelelser deroppe fra af rent praktiske Grunde næppe vil kunne lade sig gøre, hvorimod en mulig Tilslutning til dansk Kvinderaad var stillet i Udsigt.

Som sidste Punkt paa Dagsordenen drøftedes Centralbureauets Forhold, idet Fru Norrie hævdede, at det ikke uden forøgede Pengemidler vil kunne løse sin Opgave, at samle og atter udbrede Oplysninger om Kvinders Forhold. Det lagdes Raadet indtrængende paa Sinde at virke for paa en eller anden Maade at skaffe Driftskapital til Veje.

Formænd og delegerede i de Foreninger, der udgør D. K. R., samt Enkeltmedlemmerne anmodes indtrængende om at sende skriftlig Meddelelse til D. K. R.s Kontor om enhver Forandring i de Adresser, hvorunder D. K. R.s Meddelelser skal udsendes.

D. K. R. afholder Generalforsamling Lørdag den 16. Marts Kl. 7½, Nørregade 33.

*) Meddelt her i Bladets Nr. 4 og 5.

Fra Uge til Uge.

Kvindesamfundet »Concordia«, hvis Hovedopgave er Afholdssagen, indbød Fredag den 1. Marts til et offentligt Møde, hvor Præces for »Cirklen«, Fru Professorinde Lund, holdt et meget interessant og livligt Foredrag om sine Rejseminder fra Italien, som vakte varmt Bifald hos den talrige Forsamling. Formanden, Fru Wivi Nordberg, talte om det projekterede Redningshjem for alkoholistiske Kvinder og anbefalede indtrængende de tilstedeværende at interessere sig for denne Plans snarlige Realisation, da et saadant »Hjem« efter sagkyndiges Mening saa stærkt tiltrænges. Gæsterne blev endyderligere underholdte med Sang og Musik af Fru og Frk. Møller, samt Violinspil ved Frk. Westenskov. Disse samtlige Præstationer blev modtagne med stor Glæde og lønnedes med stærkt og velfortjent Bifald. »*Concordia*« holder Mødeaften den første og tredje Fredag i hver Maaned Nørregade 33 St., Kl. 8.

Ikke-Medlemmer er altid velkomne den *første* Fredag; der bydes da i Reglen paa et godt Foredrag, Musik eller Oplæsning.

e.

Dansk Kvindesamfunds Klubaftener.

Man bedes bemærke, at det er den **første** og **tredie Mandagaften** i hver Maaned, at der i vore Lokaler paa Nørregade 33, Stuen, holdes Klubaften og hvor Medlemmerne have Lov til at medtage Gæster.

Mandag den 18. Marts Kl. 7½ (8) vil Fru Professorinde Lund tale om Kapitalens og Økonomiens Betydning i Kvindebevægelsens fremtidige Udvikling.

Dansk Kvindesamfunds Klubaften.

Københavns Kreds' Klubaften talte Hr. Dr. med. Lorentzen om den hos Kvinder hyppigt forekommende Sygdom: »Gastero ptosis«. Indholdet af det udmærhede Foredrag vil blive udførligt gengivet i næste Nr. af »Kvinden og Samfundet«.

Den som kysser Pigerne.

Af Helene von Bøhlau.

(Fortsat).

Du var magtesløs, stakkels Mand, du var ligesom et Daarekistelem mellem sine to Opsynsmænd, som uforstyrrede lader ham rase, skrige og skabe sig og oven i Købet smaagriner til hinanden over den stakkels Nars Taabelighed.

Saadan en taabelig Nar var du selv, Hr. Tiburtsius, trods al din Lærdom, tro du mig!

De hverken saa eller hørte noget til din Lærdom, og hvor Husholdningspengene, som Lærdommen indbragte dem, kom fra, det brød de ikke deres Hoveder med at udfinde. De saa kun Soden og Asken, kun det tilrøgede Arnested, der nærede din Aands Flamme, og kaldte det ligefrem for Svineri. Og Svineri kunde ingen af dem finde sig i; Katrine ikke, fordi Renlighed var vigtigere for hende end Luft og Spise og Drikke, og Fru Tiburtsius ikke, fordi hun altid ventede Visiter og Besøg, som hun modtog fra den tidlige Morgen til ud paa Natten.

Besøg med Aftensmad, og Visiter med Kaffe, et lille Glas Vin og Kringler. Det var Forskellen mellem Besøg og Visiter i dette Hus. Og denne Modtagen Besøg og Visiter var den anden tunge Sten, der hvilede paa Katrines Hjerte, og ikke paa hendes alene. Thi Fru Tiburtsius var en Kone, som holdt af at nyde Livet, og hun tænkte som saa: »Det er Skam nok med een, der surmuler i Huset. Det manglede bare, at jeg altid skulde sidde og hænge i Sytøjet, som min Mand over sit Skriveri og fange Griller og spekulere.« Den lille buttede Frue med de skælmske blaa Øjne, den stramtsnørte, kuglerunde Skikkelse og den fornøjelige Latter var en Kone, der vilde more sig, og more sig gjorde hun.

Hun havde Masser af gode Venner, baade unge og gamle, var til Stede alle Vegne og gjorde alting med. Om Formiddagen, blev hun, som det sømmer sig for en god Husmoder, for det meste hjemme, stoppede og lappede, saa efter Katrine og gjorde sammen med hende Strejftog ind i »Herrens« Studereværelse, saa snart han selv havde vendt det Ryggen. Ja, Formiddagene tilbragte hun, som andre barnløse Koner med lærde Mænd kan tilbringe dem i Weimar og andre Steder — men Eftermiddagene!

»Saa at vi kan have Eftermiddagene for os, lille Gustav!« Det var ikke for intet, hun hver Dag raabte disse Ord efter sin Mand fra Hjørnevinduet.

Katrine hadede al den Selskabelighed af sit inderste Hjerte. De Mennesker kom til alle Tider. Neppe var Trappetrinene tørre, før smaa og store Fødder trampede paa dem og slæbte Gadesnavs ind.

Der var Fru Kummerfeld, den gamle forhenværende Skuespillerinde, nu Lærerinde i Syskolen, hun kom halsende gennem tykt og tyndt i alle Slags Vejr. Der var den lille sirlige Mamsel Muskulus med den tykke Paryk og den statelig smukke Fru Kirstein med begge sine Pigebørn, og alle Apotekerens, Kobberstikker Müllers og de unge Ægtefolk Egidis og mange flere.

Alle disse Mennesker gik ud og ind hos den lille tykke Fru Tiburtsius og drak Katrines gode Kaffe og spiste hendes søde Kager og lækre Smørrebrød — og fik sommetider et Glas af Hr. Tiburtsius's gode, gamle Malaga at smage, saa længe, til den var smagt op, og han maatte sørge for en ny Forsyning.

(Fortsættes).

Træk af Kvindens Liv i gamle Dage.

(Fortalt af Fru *Th. Brodersen* ved en Klubaften i D. K. S.s Aalborgkreds).

(Fortsat.)

Min Bedstefader blev lidt forundret. Den yngste regnedes jo for den ubetydeligste af de tre Døtre. Desuden var det jo almindelig Skik, at den ældste Datter blev gift førend de andre, naar det paa nogen Maade kunde lade sig gøre. Han havde imidlertid selv givet Doktoren Valget. Hans ældste, meget udviklede og meget forstandige Datter var jo alt en lille Smule ud over den første Ungdoms Blomstring og — alt vel betænkt — maatte han give Doktoren Ret i, at Anna var en yndig Pige, hvem en Mand nok kunde ønske sig til Brud, om hun end ikke var saa kundskabsrig og begavet som sine ældre Søstre. Saa blev Bedstemoder kaldt ind. Alt blev klappet og klart i største Hast. Forlovelsesselskabet kunde, paa Grund af de nødvendige Forberedelser, ikke finde Sted førend om fjorten Dage. For at undgaa al Snak bad man Lægen om ikke at komme paa Besøg i Mellemtiden, medens Bedstemoder paatog sig den lille Ulejlighed at underrette sin yngste Datter om den Fremtidsbestemmelse, der saaledes uden videre, uden mindste Spørgsmaal til hende, var tagen over hendes Livs Skæbne.

Der blev en Konsternation mellem de tre Søstre. Den ældste, der, efter Tidens Skik, maatte antage sig for den udkaarne, blev ganske forbavset over, at hendes ubetydelige Søster var foretrukken for hende. Men da hun ikke blot var en klog og veloplært, men ogsaa en inderlig god og fornuftig Pige, saa gjorde hun sig Umage for at glæde sig over Søsterens formentlige Lykke og at tage den Sag med største Ro, som det egner og anstaar sig for en velopdragen Kvinde.

Den mellemste derimod, hun, som jeg vist tidt har nævnt som min ugifte Faster Cathrine, hun følte den hele Historie med Lægens Visit som den grueligste Ydmygelse baade for hende selv og hendes Søstre. Hun havde maaske nok kunnet finde sig i at vige Pladsen for sin ældste, højt begavede Søster, men for Anna, for hende, som ikke havde værdiget Doktoren en Blik, som ikke havde talt et Ord med ham, men hele Tiden havde beskæftiget sig med Silkebroderiets Roser og Konvaller! Nej, det var dog for galt! En saadan Ydmygelse! Saa svor hun efter sit eget Udsagn til Cølibatets Fane. Hun vilde ikke oftere beses og vrages som et andet Stykgods, hvorom der handles. Og hun holdt Ord, blev siden — som jeg vist ogsaa har fortalt — Bedstemoders Støtte og højre Haand, endnu senere en prægtig Chaperone og fortrolig for alle Familjens unge Piger, og endte — som alt berørt — et langt, hæderligt og veludfyldt Liv i Støvringgaard Kloster.

Men Anna, stakkels Anna! Ja, hun kom aldrig mere til at synge eller danse. Det var sidste Gang, da hun kom op fra Storstuen paa den for hende ulykkelige Dag, da den unge Doktor udfandt, at hun maatte blive ham den yndigste og bedste Hustru, der var mere værd end Perler og Guld.

Fjorten Dage efter var der stort Gilde. Hele Familjen, alle Honoratiores ved Universitetet var indbudne. Bedstemoder ledte sin smukke, men meget blege Datter frem. Bedstefader holdt en lille Tale, hvis Indhold var, at da Gud havde bøjet de to unge Hjerter mod hinanden, saa vilde han som Fader ikke nægte dem sin Velsignelse, men tillade dem i denne højtærede Forsamlings Nærværelse at veksle Ringe og give hinanden et Kys, saa at han kunde erklære dem for forlovede.

Saa kyssede Doktoren min smukke Faster Anna, mens alle saa derpaa, og satte en Ring paa hendes Finger. Og saa klagede han over, at det skulde vente et helt langt Aar med Brylluppet. Men det var desværre nødvendigt, thi man havde gjort ham den Ære at udnævne ham til Skibslæge om Bord paa den Eskadre, der skulde gaa til Middelhavet, til Algier.

Mon der ikke ved disse Ord steg et befriende Suk tra min stakkels Fasters Bryst?